СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 131. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 8 червня 1933. VOL. XLI. No. 131. Jersey City, N. J., Thursday, June 8, 1933. THREE CENTS.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДАЛЬШОЇ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ

НЮ ЙОРК. — „Борд оф Естімейт" прислухувався дві години трьом делегаціям, котрі домагалися від міста більшої допомоги для безробітних.

Коли говорив Нормен Томас, соціялістичний провідник, демонстрували біля Сіти Гол коло 4,000 безробітних. Від імени „Федерал Кавнсіл оф Чорчес" говорив проповідник Джеймс Маєрс. Найдовше говорили, як звичайно, комуністи, обертаючи справу в чисто політичну і маючи на увазі більше комуністичну аґітацію ніж справу самої допомоги. Зібралися теж біля 1,000 комуністів для демонстрації. Вони не хотіли демонструвати разом з іншими безробітними, щоби зазначити ріжницю у домаганнях комуністів і соціялістів.

В меморандах, які передано мейорови О'Браєнови, зазначено, що місто мусить призначувати місячно найменше $15,000,000 на допомогу безробітним. Скритиковано теж нові податки, які місто накладає на автомобілі й переїзд через мости. Протестуючі радили стягати потрібні для безробітних фонди від ґемблєрів і „ютілітіс", які здирають з населення великі суми і мають величезні доходи.

Далі скритиковано банкирів, які здирають великі проценти від тих грошей, котрі позичають на допомогу безробітним. Напятновано теж розтратність і корупцію Тамані Гол.

ПОЛЯКИ ЖЕРУТЬСЯ ЧЕРЕЗ СВІЙ ПАВІЛЬОН.

ШІКАҐО. — Польська преса розписується широко про справу Польського Павільону на Світовій Виставі. Вона підкреслює, що це є ганьбою не тільки для польської іміґрації, але й для цілого польського народу й цілої польської держави, що знято з павільону напис „Польща". Часописи подають, що зірвання контракту наступило через брак $25,000, які мали зложити польські орґанізації, а яких не зложили.

СПЕКУЛЯЦІЯ ЗРОСТАЄ.

НЮ ЙОРК. — Як люди спекулюють, пізнати найкраще по тім, що паперова вартість шерів, якими торгують на нюйорській біржі, піднеслася за один місяць, травень, на $5,658,000,000. А від березня ота вартість зросла на $12,773,000,000.

МОКРІ ГОРОЮ І В ІНДІЯНІ.

ІНДІЯНАПОЛІС. — Виходить, що й у стейті Індіяна мокрі осягнули велику побіду і виберуть більшість мокрих делеґатів на стейтову ковненцію у справі прогибіції. А сухі покладали великі надії на цей стейт.

ЧІПАТИМУТЬ МОРҐАНА І СПІЛЬНИКІВ ЗА ПОДАТКИ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатський комітет дасть цілком певно згоду на те, щоби точно розслідити, як це було з плаченням податків банкира Морґана і його спільників.

РУЗВЕЛТ ЗА КОРОТШІ ДНІ ПРАЦІ Й КРАЩІ ПЛАТНІ.

ВАШИНҐТОН. — З боку президента Рузвелта виразно зазначують, що адміністрація задумує вжити „Індустріел Ріковері Ект", якщо цей проєкт стане законом, на те, щоби принаймні в 70% промислу негайно запроваджено коротші дні праці та піднесено заробітні платні. Відноситься це головно до нафтової, залізної, сталевої, автомобілевої, вуглевої й ткацької промисловости.

БЕРУТЬСЯ ДО ТИХ, ЩО ПЕРЕХОВУЮТЬ ЗОЛОТО.

ВАШИНҐТОН. — Департамент справедливости дав розпорядження, щоби потягнути до відповідальности тих, котрі до 1 травня не віддали захованого у себе золота.

Це відноситься до тих, що задержали у себе більше ніж $100 у золоті. Нараховують, що ще є між людьми коло $600,000,000 у золоті й золотих цертифікатах.

Наразі шукатимуть золота в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і Ню Інґленд. Мають на приміті яких 3,000 осіб, котрі переховують яких $15,000,000 у золоті. Кажуть, що деякі особи переховують і по $200,000 у золоті.

ЗАЧИНАЮТЬ ДОБРЕ ПРОВІРЮВАТИ.

ВАШИНҐТОН. — В сенатськім військовім комітеті йде далі спір за кошти тоалєтних ґарнітурів, закуплених для „Сівіліен Консервейшен Корс" по $1.40 за штуку. Сенатори доказують спроваджеными артикулами, що можна було купити тісамі артикули, а навіть ліпші, по $1 за штуку, і дешевше. Річ ясна, що тут мова про те, чи при тім закупні не відґравало ролю хабарництво.

ФЕДЕРАЛЬНІ БЮРА ПОСЕРЕДНИЦТВА ПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. —Проєкт сенатора Ваґнера, який впроваджує „Юнайтед Стейтс Емплоймент Сервіс", став законом. Нова система передбачає широку федеральну допомогу в справі посередництва шукання праці. Федеральні бюра будуть установлені в кождім стейті й будуть кооперувати зі стейтовими бюрами посередництва праці. В той спосіб хочуть допомогти ліквідації безробіття.

ЯПОНЦІ ЗВІЛЬНЯЮТЬ ПІВНІЧНИЙ КИТАЙ.

Японські війська почали відходити з території північного Китаю. Це внесло заспокоєння в широкі китайські маси, бо тепер усі сподіваються деякого спокою. Охорону чужинецьких посольств у Пекіні вже зменшили до звичайних розмірів.

ВІДНОВЛЮЮТЬ ЦІСАРСЬКІ УНІФОРМИ.

Австрійський уряд рішив відновити старі цісарські уніформи для війська й для урядовців. Цим уряд сподівається покласти кінець заходам ґітлєрівців завести свої уніформи в Австрії. Крім того уряд думає відновити в народі спогади про минулу велич Австрії і її боротьбу з Німеччиною.

ТЕПЕРІШНЄ ПОЛОЖЕННЯ СВІТА.

Визначний американський політик та економіст, Овен Йонґ, каже: „Ми всі тепер на тому самому човні, що колись був Христофор Колюмб. Він не знав, куди він пливе, як почав подорож; коли причалив, він не знав, де він є, а коли вернувся назад, не знав, де він був".

РАДЯНСЬКІ ПРИВІЛЕЇ.

Один американський інжинір у Росії мусів часто їздити залізницею в службових справах. Йому було ненаручно вичікувати довгі години в черзі біля білєтової каси на двірцях, тому постарався в урядових чинників про спеціяльне позволення, яке управнювало його не чекати в черзі, лише прямо йти до віконця й купувати білєт. Та коли прийшов на двірець в одному більшому місті, побачив дві довгі черги біля білєтової каси. Не надумуючись, ліктями почав відштовхувати людей і дібрався до віконця. Люди наробили крику, а деякі почали погрожувати інжинірови. — Алеж, громадяни, зрозумійте, що в мене нема часу на вичікування й тому я набув спеціяльне позволення, що дає мені привілей не стояти в черзі, але прямо йти до каси й купувати білет, — пояснив він. — Егеж, голубчику, ставай у нашій черзі на заді, — замітив йому один із черги. — Ця черга складається саме з таких, які мають такеж саме спеціяльне позволення, що й ти.

ВЕЛИЧЕЗНІ ЧИСЛА.

Щоби написати буквами всі числа, почавши від одного до міліярда (біліона), треба 45,032,998,006 букв. Візьмімо, що хтось хотів їх видрукувати, то створив би бібліотеку, яка мала би 100,000 томів. Коли би хто хотів перечислити їх на голос вимовляючи 150 чисел на мінуту, то мусів би числити 101 років без відпочинку.

НІМЕЦЬКЕ ШПИГУНСТВО У ФРАНЦІЇ.

Зі Штрасбурґу повідомляють, що французька поліція впала на слід широко розгалуженої шпигунської акції. Арештовано 8 Альзацийців, які хотіли викрасти фортифікаційні пляни твердині Штрасбурґу. Решта членів шпигунської орґанізації втікла за кордон.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СВЯЩЕНИК НА ЕМІҐРАЦІЇ.

У часописі „Нива" пише о. Теодор Цегельський:

О. Іван Волянський, парох Острівця (1889—1913), був передтим від 1882 р. як наш перший священик в Америці, в Шенандоа в Пенсилвенії. Поїхав туди разом з жінкою Павлиною, дочкою славного проповідника з Красного, о. Юліяна Ганкевича. Був він вельми освіченою людиною, володів кількома мовами, як німецькою, французькою, португальською, російською, а попри те студіював гебрейську та інші орієнтальні мови. В шкільних предметах був такий сильний, що міг приготовляти молодь навіть до іспиту зрілости і тим справді в Острівці занимався. В Америці побудував першу нашу церкву, видавав перший український часопис „Америка", сам був автором статей, складачем, коректором і експедитором. Його жінка вчила наших еміґрантів, зглядно їх доньки, варити, шити і подавала їм елементарні освітні відомости.

По якомусь часі не сподобалося тамошнім латинським епископам, що о. І. Волянський, одинокий католицький священик, жонатий, тому почали проти нього виступати, доки не поставили на своїм і не позбулися його з Америки. Вернувшися до Галичини, не всидів тут довго, але в часі еміґрації до Бразилії, десь коло 1891 р., поїхав до Бразилії, щоби прослідити тамошні відносини серед наших еміґрантів. Привіз звідтам невідрадні вісти, які до певної міри припинили ту нещасну еміґрацію. Зараз по приїзді до Бразилії у Ріо де Жанейро вмерла по дуже короткій недузі його жінка Павлина, яка з привязання до свого чоловіка не хотіла його самого пустити.

ХОТІВ УБИТИ ЖІНКУ.

До Фр. Зиделка на Левандівці прийшов із провінції у гості Сим. Процьків із жінкою. Коли в суботу всі спали, Процьків ударив свою жінку обухом сокири в голову. На крик раненої всі інші унешкідливили Процькова та передали його поліції. Ранену жінку відвезли до шпиталю. Процьків зізнав на поліції, що хотів пімститися на жінці за це, що вона несправедливо підозрівала його, нібито він мав любовні зносини з пасербицею.

ВСЮДИ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Спеціяльна слідча комісія, що викрила зловживання у вогневій сторожі у Варшаві, впала на сліди нових величезних зловживань. Вони значно більші від попередніх. Великі зловживання викрито у варшавському спортовому союзі. Допустився їх урядовець, що пропав без сліду.

СТУДЕНТИ ВИЩИХ ШКІЛ „САБОТУЮТЬ".

Будучи свідомими того, що коли покінчать вищі школи, стане їм заглядати в очи безробіття, кількасот студентів вищих шкіл у Вінніпеґу не думають писати іспитів, щоби в той спосіб забезпечити собі ще бодай один рік сидження в школі, замісць здати іспити і йти в ряди безробітних.

ВАСИЛЬ ВИШИВАНИЙ У ВІДНІ.

Під таким заголовком подає „Ґазета Варшавська" за АТЕ вістку про приїзд полк. В. Вишиваного до Відня. „В. Вишиваний, пише „Ґ. В.", відбув ряд конференцій з представниками української кольонії і католицьких кругів. Приїзд Вишиваного, який постійно мешкає в Парижі, вяжеться без сумніву з скріпленою пропаґандою української акції на терені Відня на передодні великого католицького зїзду і 250-літньої річниці оборони Відня. Як відомо, Українці твердять, що оборону Відня треба завдячувати не Полякам, але запорозьким козацьким полкам, які входили в склад військ короля І. Собіського".

ЖІНКА ВПАЛА ДО КАНАЛУ.

Нічю з 30. квітня на 1. травня верталася Марія Степанська зі Львова до Клепарова. Тому, що ніч була дуже темна, вона не завважила, що наближається до отвореного каналу, який у тому місці глибокий 8 метрів. Нещасна жінка впала туди й почала взивати помочі. Збіглися люди, але не могли її витягнути; щойно пожежна сторожа приїхала з драбинами і витягнула непритомну вже та поранену Степанську, яку відвезено до шпиталю.

ЖИДИ ВИРІКАЮТЬСЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.

В Празі зорґанізувався клюб чеських Жидів під назвою „Чеські піоніри", котрого завданням боротьба з Німеччиною серед Жидів. Клюб закликує Жидів не вживати німецької мови, не посилати дітей до німецьких кіл і не підтримувати німецької культури. Акція клюбу, до котрого належать визначні члени жидівського громадянства, стрінулася з прихильним відгуком праського жидівства.

СЕЛО ЗНИКЛО В ЗЕМЛІ.

В громаді Попівці коло Берладу (Буковина) сталося велике нещастя. В пятницю, 28. квітня ц. р., по обіді почулися під землею кілька раптових гуків. Нараз почала земля на просторі 600 гектарів западатися. На тій землі були хати. Люди стращенно попереполошувалися. Населення пробувало ратувати з хат деяке добро. А тимчасом земля спадала все нижче й нижче. Вкінці запалася в землю половина села й зникла в глибинах. Багато людей і маєтку пропало в глибині. Шкода необчислена.

НАСЛІДКИ РОЗРИВУ ГАРМАТИ.

На площі артилєрійських прав у Фокшанах (Румунія) при вправах стрілів розтріскалася гармата. Відломки порозліталися на всі боки. Від удару цих відломків згинули на місці чотири гармаші, а три тяжко ранені. Заряджено слідство військової влади.

ЗГОРІЛИ ДВА КОРАБЛІ.

В пристані в Браїлі (Румунія) вибух вогонь на кораблі „Маратон". Вогонь перенісся й на паровик „Портола". Вогню не вдалося вгасити. Обидва кораблі згоріли й потонули в Дунаю. Шкода виносить 20 мілїонів левів.

ЯПОНЦІ ПОЧИНАЮТЬ НАСТУП НА МОНҐОЛІЮ

ЦИМ ВІДРІЖУТЬ РАДЯНСЬКУ РОСІЮ ВІД КИТАЮ. АКЦІЯ БУДЕ НАПРАВЛЕНА ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ПЕКІН (Китай). — Після замирення в північному Китаю Японці почали концентрувати свої війська в напрямі на Монґолію. В першу чергу вони мають намір захопити провінцію Чангар, у якій тепер панує ґенерал Фенґ-Ю-Сіянґ, котрий виступив проти нанкінського уряду. Московські большевики підтримують повстання цього ґенерала. Він має стотисячну армію, але всі дуже сумніваються в її боєздатність. Японці кажуть, що вони цю провінцію мусять захопити, щоб забезпечити манджурську провінцію Джегол від нападу зі сторони Чангару.

Японський ґенерал Куніякі Койсо заявив, що Японці мусять окупувати монґольське місто Калґан, щоб забезпечити Манджурію зі сторони Монґолії. Через це місто радянська Росія тримає свій контакт з Китаєм узагалі та з ґенералом Фенґ-Ю-Сіянґом зокрема. Похід Японців у Монґолію приведе їх неминучо до конфлікту з большевиками, але ніхто не сподівається, щоби большевики стали до відкритого бою з Японцями.

МАТЕРН ЩАСЛИВО ЛЕТИТЬ ДАЛІ.

ОМСК (Сибір). — Американський летун, що вибрався одинцем довкола світа, Матерн, вибрався звідси в дальший лет у напрямі на Чіту. Він тепер летить з опізненням на 10 годин і 41 мінут у порівнанню зі скорістю лету Поста й Ґатті, яких рекорд він хоче побити.

Сподіваються, що він свого досягне, бо його попередники були застрягли в багні біля Благовіщенська, де стратили чотирнацять і пів години, поки їх витягли з болота. В Омську Матерн зробив направу свого літака, який мав деякі несправности в моторі.

ЗАМАХ НА ВЕНІЗЕЛЬОСА.

АТЕНИ (Греція). — На визначного грецького державного мужа, який нераз був премієром міністрів Греції й виводив її з тяжких кріз Венізельоса, був зроблений замах. Напасник стріляв до Венізельоса, коли той їхав зі свого маєтку автом до Атен. Жінку Венізельоса поранено чотирма кулями, таксамо поранено й шофера. Самого Венізельоса не ушкодили.

Він останніми часами стоїть осторонь від активної політики й навіть конфінований його політичним противником, теперішнім премієром Панайотієм Цальдарісом, який переміг 69-літнього Венізельоса на загальних виборах.

ВБИТО АФҐАНСЬКОГО ПОСЛА ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН (Німеччина).—Афґанський посол Могамед Азіс Хан упав жертвою атентату на нього, який доконав 27-літній афґанський студент. Посла вбито на сходах його мешкання, коли він виходив на прогульку до міського саду.

Вбивник заявляє, що це є політичний акт пімсти за те, що посол „зрадив державу й запродав її Анґлії". Вбивник заявляє, що він готовий вмерти за ідею й не боїться ні суду, ні кари.

Могамед Азіс Хан є старшим братом теперішнього афґанського еміра, Надір Хана, який повалив Аманулу. Від того часу між ріжними афґанськими політичними ґрупами почалася боротьба, яка точиться також між студентами Афґанцями, що вчаться в Берліні.

ДЕРЖАВИ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ УТВОРИЛИ БЛЬОК.

БУКАРЕШТ (Румунія). — На передодні лондонської конференції держави східньої Европи та інші хліборобські держави створили бльок, щоби спільно боронити інтереси хліборобських держав підчас переговорів на лондонській конференції. До бльоку входять: Польща, Румунія, Югославія, Чехословакія, Угорщина, Болгарія, Латвія, Естонія, Греція та Туреччина. Вони творять бльок зі 100 міліонами населення.

Ці держави тепер виробляють спільну плятформу, яку будуть боронити всі разом. Таким чином на лондонську конференцію ґотуються кілька ґруп держав, які будуть боронити виключно власні інтереси, що утруднить значно працю конференції.

ФРАНЦІЯ ЙДЕ З ЯСНОЮ ПРОГРАМОЮ.

ПАРИЖ (Франція). — Французький уряд надає надзвичайно велике значіння лондонській конференції, а тому в склад французької делеґації входять найвизначніші політики та фахівці на чолі з премієр-міністром Деляде. Франції легко виробити свою плятформу, бо від давніх часів Франція є країною протективною для свого промислу та індустрії.

Отже Франція буде боронити право накладати високе мито на чужинецький довіз до неї й навіть право далі реґулювати скількість того довозу спеціяльними квотами.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СПРОБИ ОБЄДНАННЯ МОЛОДІ.

Є познаки, які вказують, що обєднання нашої молоді в Америці є на добрій дорозі, бо розвивається природно, теж із бажання самої молоді.

Перші спроби такого обєднання вийшли від українсько-американських спортових клюбів. Вони перші відчули задушевну потребу зблизитися з українськими подібними дружинами по інших місцевостях. Вони перші забажали вибитись і на українськім полі, як українські дружини між українськими дружинами. І отсей шляхотний порив до перемоги ще й на українськім ґрунті є позитивним явищем, коли брати під увагу український бік справи.

Ми стоїмо тепер перед зїздом українських танцюристів, який відбудеться в Шікаґо підчас Світової Вистави, по Українськім Дні. Отсей зїзд, поминувши ще загальний зїзд, який плянується, стягне цілком певно сотки нашої молоді, розкиненої по цілій Америці. І як би наради на тих зїздах не випали, то вже самі спроби є дуже відрадною появою. Миж зачали говорити про молодь більш позитивно щойно від дуже короткого часу. Колиж у такім короткім часі доходить до зїзду молоді, то видно, що справа з нашою молодю в Америці не стоїть так зле, як ми звикли думати.

Старшому поколінню треба тепер виказати тільки більший інтерес до тих змагань молоді. Хоч нам може не все подобається в життю цеї молоді, то мусимо памятати, що завжди й у всіх народів бувало у молоді й у давних часах багато дечого такого, що не подобалося старшому поколінню. Це є навіть природним явищем, що є ріжниці між тими, котрі родилися на двох ріжних півкулях і виросли та виховались у ріжних світоглядах, до українського включно. Бож і український світогляд, защіплений в Америці, не може бути таким, який набувається на українській землі.

Молоде покоління буде змушене розвязувати по свому життєві проблєми, а між ними й українсько-американську проблєму. Як це життя розвинеться, тепер годі навіть передбачити. Але не забуваймо, що може прийти до того, що, поминаючи церкву й запомогові організації, теперішні спортові, танкові чи співацькі товариства молоді можуть стати згодом чи не одинокими дійсно живими представниками зорганізованого українського життя в Америці.

Запомогові організації й церква намагаються по свому розвязувати питання задержання при собі нашої молоді. А крім того бачимо ще й інші спроби організування й обєднання молоді. Одначе все те змагає до одної цілі. І заслугує на загальне попертя.

В КЛІЩАХ ГОЛОДУ.

До нас доходять все частіше вісти про жахливий голод на радянській Україні. Там уже трапляються випадки людоїдства. Це найліпше пояснює нам, яких жахливих розмірів досяг там голод. Та хіба голодує лиш одна Велика Україна? Хіба населення Голичини, Волині, Закарпаття й Буковини не живе під вічною загрозою масового голоду й хіба частина його не голодує постійно? Адже населення отих частин української землі навіть у врожайних і найліпших роках хронічно не доїдає; воно завжди жило впроголодь. Оті міліони українських хліборобських емігрантів, що осіли в Канаді, в Злучених Державах, в Арґентині, Бразилії і т. д., та ті сотки тисяч щорічних заробітчан, які з західних земель України йшли на заробітки в чужі землі, є найліпшим доказом того, що населення найбагатшої країни в Европі, країни з найродючішою землею, споконвіку жиє в нужді й голоді.

Навіть найбагатша частина України, Велика Україна, з її величезними просторами найліпшого чорнозему, викидала що року десятки й сотки тисяч хліборобів-емігрантів на Сибір, на Далекий Схід, в Туркестан, Акмолінську область, десь в оренбурські сухі степи й т. д. Голод і нужда гнали наших людей з прабатьківських земель у безвісти, де вони, коли не вмирали скоро фізично, то згодом пропадали назавжди для української нації. Хронічне недоїдання й злидні та брак відповідної медичної допомоги й сяких-таких гігієнічних умовин життя винародовлювали й систематично винародовлюють породу українських людей. Треба дивуватися, як українська нація зберіглася ще в більше-менше здоровому вигляді до наших часів. Можливо, що це лише треба завдячити виключно здоровому підсонню, гарній воді та взагалі надзвичайно сприятливим кліматичним умовинам.

Отсе так жиє українське хліборобське населення на своїй рідній землі, на тій землі, яку українська нація посідає споконвіку, якої цілину вперше розорював український плуг та український плуг оре її й досі. Отак жиє українське населення на своїй рідній землі, на землі, що є перлиною Европи та її шпихлірем. Отак тяжко бідує український хлібороб на власній землі, про яку чужинці кажуть, що там течуть „молочні ріки з кисільними берегами"; на тій землі, про яку московський поет, поет народу завойовника й поработателя України, писав:

Ти знаєш край, где всьо обіл-
[лєм дишет,
Ґде рєкі ллются чіще сєрєбра,
Ґде вєтєрок стєпной ковиль
[колишет
Ґде слишна звонка пєсня ко-
[сяря...

І коли заглянути в українську історію, коли переглянути українське письменство від Котляревського й до нашого часу, чи навіть переглянути всі українські памятники старого письменства ще з часів княжества, то скрізь знайдемо, як червоною ниткою проходить згадка про голод України. Знайдемо жахливі описи голоду на Україні ще перед тисячею років тому, що безперервним ланцюхом тягнуться до наших днів. Де причина цього? В неробстві українського хлібороба? Ні! Український хлібороб визначається своєю робучістю, своїм умінням працювати на землі й своєю любов до землі. Про це доказів вишукувати не треба. Вони обильно розкинені скрізь і в історії й у літературі й у ріжних офіційних звітах та повідомленях.

Та коли ми глибше спинимося над причинами голоду на Україні, то побачимо, що основною причиною хронічного голодування українського хлібороба є брак землі, в той час, як представники аристократії, власної, чи ще більше аристократії завойовників, посідають величезні маєтки земельні й свою надпродукцію зерна кидають або на закордонний ринок, або вивозять до метрополії. Причиною голоду є те, що український хлібороб має завжди платити величезні податки, які на нього накладає держава окупантів. Причиною цього, є культурна відсталість українського селянства, застарілість метод хліборобства, які окупанти на українських землях запопадливо підтримують, щоб український нарід не міг конкурувати з поміщиками, які з ласки окупантів захопили величезні простори українських земель. Причина лежить в економічній та культурній політиці держав окупантів, щоб гнітити й тримати в вічному культурному й економічному рабстві український нарід, а при помочі того рабства й у політичній залежності від окупантів.

З цього ясно, що боротьба українського народу за свою незалежність є боротьбою не лише за політичне й культурне визволення, але ще в більшій мірі є боротьбою за економічну незалежність, боротьбою за соціяльну справедливість, боротьбою за вратування нації від постійного голоду та фізичного винародовлення всього українського народу.

ТРАҐЕДІЯ КОЗАЦТВА.

В межах бувшої російської імперії, в її европейській частині, знаходилися такі козацькі землі, що звалися областями: Донська, Кубанська, Терська, Астраханська, Уральська, Оренбурська. До них ще треба дорахувати Калмицьку область, якої населення, Калмики, в значній масі були козаками й служили в козацьких полках: донських, астраханських, оренбурських. Ріжно й у ріжних часах були заселені ці області в більшости втікачами з Московщини, Білоруси, України, Литви, зпід Польщі. До них тягнулися навіть люди з інших держав, які шукали для себе волі та ріжних воєнних пригод. Лише Кубанщина була заселена відразу потомками запорозьких козаків, які складали зпочатку так зване Чорноморське військо. Пізніше Росія приділила до них московський елемент, який утворив так зване лінійне військо, яке потім з Чорноморським військом утворило одну Кубанську область, з перевагою в ній українського елементу.

Український елемент у значній скількости також знаходиться й серед козацтва Терського. Крім того на Кубань, трохи в Терську область, а більше в Донську прийшов український хліборобський елемент, який склав населення так званих „іногородніх", підносячи значно український елемент серед мешканців цих трох областей. Та не про це тепер хочемо говорити, а про те, що, не зважаючи на всі „козацькі вольности" й фаворитування російським урядом козацтва, йому жилося під московським пануванням тяжко. Значно довгі часи військової служби, крім того постійне військове поготівля населення від 18 до 42 років життя, обовязок мати відповідні коні, гідні кождої хвилини для армії, власну зброю, військові униформи, постійна служба молодих козаків поза межами своєї землі, посилання козаків на ріжні „засмирення бунтів" з переведенням мобілізацій старших „сроків", служба сторожова на диких кордонах Росії й т. п. — все те дуже тяжким ярмом лягало на плечі козацького населення.

Крім того Росія систематично все більше приборкувала до рук козаків і позбавляла їх вольностей, які вони застерігали собі, приєднуючись майже завжди добровільно до Росії та віддаючи їй „в подарунок" свої „вольні землі", які вони тяжкими зусиллями, кривавою боротьбою здобували від ріжних сусідів Росії. Москва врізувала особливо вольности такого козацтва, як Кубанське козацтво через його українські історичні традиції та побутовий уклад життя. Таксамо поволі врізувано права Донського козацтва та інших, яких позбавлено навіть вибирати отамана собі, а натомісць Петербурґ присилав їм своїх генерал-губернаторів, яких називав „наказними отаманами". З ними з центру приїздили інші адміністратори, які немилосердно переводили централістичну політику Росії на козацьких землях.

Петербурґ завжди говорив козакам гарні слова, давав багато обіцянок і ріжні нагороди й „грамоти", які фактично нічого не значили. Це все було гарною прикрасою на груди козаків, чи на стіни козацьких хат, і більш нічого. На хитру політику Петербурґа, на ті вічні царські „благоволенія", на ріжні царські „милости" й „удовольствія", та на „чини й ордери" попалося багато представників козацької шляхти, а потім і козацької маси. Та ось настала революція 1917 року й козацтво зробило ревізію свому відношенню до Росії. Найздібніші козацькі проводирі вже в 1917 році побачили, що з Московщиною, з її рабоплінським населенням, з її напівдикою масою, з масою, яка признає лише право батога та насильства, їм не подорозі. А тому вже в 1917 році представники одинадцятьох козацтв видали відозву, що вони йдуть разом з Україною, їх сестрою козачкою, будувати на власних землях вільне й незалежне життя без догляду й батога московського.

Та події пішли так, що на козацькі землі, таксамо як на Україну за часів Скоропадського, насунулися, мов сарана, ріжні „спасителі атечества російскаво". Вони силою та ріжними підступами знищили початки державного козацького незалежного устрою й знову силою зброї ріжних „добровольческих" армій запрягли козаків до боротьби за відновлення старої Росії. Тут козацтво знову пережило трагедію, коли під командою ріжних Денікінів та Врангелів, при помочі своїх перекінчиків і вірних слуг умершої монархії, козацтво було змушене виступати й проти своєї сестри України.

Впала Україна в боротьбі з централістичною чорною й червоною Москвою, впало й козацтво в боротьбі з червоною централістичною Москвою, споводоване й зі середини знищене централістичною чорною, реакційною Москвою. Ось тут чи не найбільша трагедія козацтва, яку усвідомили собі кращі провідники козацтва й знову вже більше як десять років пропаґують за кордоном і по можливости на власних землях ідею незалежности від Москви козацьких земель та їх союза з незалежною Україною й вільним Кавказом. Але цей шлях ще тяжкий і повний незвичайних перешкод.

Гліб Лазаревський.

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована історія України 1917 — 1923 р.р.).

(18)

Правда, шановний автор бажає змягчити цей крок голословним виразом — „на деякий час" — але це справі мало допомагає. Гетьман України порвав з українським народом, спираючись на Росіян.

Цим гетьман хотів нібито урятувати становище України.

А цікаво булоб також висвітлити, чи діяв тоді гетьман цілком вільно, цілком самочинно. Бо, цілком зрозуміло, скликання Національного Конгресу 17 листопада більш усього могло загрожувати всім цим союзам возродження Росії, представникам Астраханської, Добровольчої та інших армій, чи не був він навіть спровокований?

„Усі російські партії, починаючи від крайніх правих і кінчаючи лівими, до хоробливости лякаючись відокремлення України від Росії, з незрозумілою впертістю, хочаб ціною продажі України большевикам, з гаслом: „чим гірше, тим краще", вели наступ на гетьмана, переконуючи його відмовитися від самостійности й оголосити про приєднання до Росії.

„Ці російські партії без перерви переконували гетьмана, що все вже готове, що він залишиться на самоті зі своєю самостійністю, що вже й Кубань, і Дон заявили про своє єднання з Росією, що вже й Крим, Грузія, Дон, Кубань, Добровольці й Астраханці вбачують Росію не інакше, як єдиною й неподільною, що Німці тепер безсилі, що союзники остаточно його погублять, якщо він не виявить свого облича, не піде до Росії, що досить йому лише оголосити про це, то ввесь національний український рух зникне, а за 1—2 тижні 100—200 тисячне військо з людей, що мешкають на Україні й що тепер не бажають йому служити, посунеться разом з добровольцями й Донцями з України на Москву" (Черячукін, стор. 207—208).

Не даремно 13 листопада 1918 року в газеті „Голос Києва" ч. 153 було надруковано два накази генерала Денікіна, а саме: „Сего числа я вступил в командованіе всѣми военными силами Россіи. Всѣ офицеры, находящіеся на территоріи бывшей Россіи объявляются мобилизованными"; і другий, що наказував усім старшинам колишньої російської армії цілком й непорушно виконувати накази генерала Денікіна, як головного командувача російської армії.

Правда, Денікін у своїх спогадах не визнає себе за автора цих наказів, але аж двічі зазначує, що на підставі цих мітичних наказів всі начальники козацьких військових частин ніби заявилися до гетьмана з заявою про своє підпорядкування командуванню Добровольчої армії й що ніби це й була підстава для зміни гетьманової політики (стор. 190, 191, т. IV).

12-го листопада 1918 року ввечір по Києві залунали чутки (автори цих рядків тодіж перший про це казав з захопленням В. Фененко, віце-директор департаменту державної варти), що до гетьмана прибули вищі представники Добровольчої армії й інших російських організацій і переконали його, що Росія мусить бути єдина, неподільна, і що жадної України не повинно бути.

13-го листопада про це було вже відомо всьому Києву, а 14-го листопада, тобто за 23 лише дні по виданню грамоти, де гетьман усієї України й військ козацьких зазначував, що він стоїть на ґрунті незалежности Української Держави, що зазначені з його боку реформи будуть незрушною підвалиною майбутнього розквіту Самостійної Української Держави, — було видано нову, де вже зазначувалося, що „на принципах федеративних повинна бути відновлена давня могутність і сила всеросійської держави. На цих принципах повинна бути збудована майбутня політика України, їй першій належить виступити з справі утворення всеросійської федерації, якої кінцевою метою буде відновлення великої Росії. Глибоко переконаний, що інші шляхи булиб загибілю для самої України, я кличу всіх, кому дорога її майбутність, тісно звязана з будучиною й щастям всієї Росії, зєднатися біля мене й стати грудьми на захист України й Росії. Я вірю, що в цій святій патріотичній справі всі громадяни й козаки України дадуть сердечну й могутню підтримку" (стор. 418).

І цю грамоту, мабуть тим же самим пером, що й грамоту з дня 22 жовтня, підписав п. Павло Скоропадський, навіть не зазначуючи вже свого титулу.

Старий кабінет було розпущено, а новий, якому доручувалося найближче виконання цього „великого історичного завдання", доручено було скласти колишньому царському міністрові земельних справ, Гербелеви, який також узяв теку міністра земельних справ, підкреслюючи своїм недвозначним призначенням розпочаток нового курсу.

Дуже охоче пішли до цього кабінету колишні „самостійники", як Афанасієв (закордонних справ), Кістяківський (внутрішніх справ), Воронович (ісповідань), Ржепецький (фінансів), Райнбот (юстиції), Любинський (народнього здоровля) Петров (державний контрольор), Завадський (державний секретар). Крім того, теку військового міністра обняв генерал Щуцький, морського — адмірал Покровський, освіти — Науменко, шляхів — Ландеберг, праці — Косінський, продовольчих справ — Глінка.

„Цей кабінет вважався нібито за тимчасовий, поки надасться якийнебудь MODUS VIVENDI з державами Антанти, а потім кабінет Гербеля мав уступити, щоби дати місце кабінетови з виразним національним українським обличчям його членів" (стор. 415), — так каже шановний автор. Але, на жаль, обмежується цілком голословним цим твердженням, не подаючи, що це його власна думка (а шановний автор, як відомо, перебував тоді в Берліні), і не подаючи в противному разі (як це годилосяб історикови) підстав для такого твердження. „Вели переговори з українськими діячами національного напрямку були відразу доручено П. Дорошенкови" (стор. 415).

Не з багатьома, очевидно, довелося порозмовляти небіжчикови.

Хотілосяб тут трохи освітити момент вступу до цього виразно російського кабінету єдиного справжнього Українця — Науменка. Треба зазначити, що в небіжчика одною з рис його характеру було занадто велике самолюбство.

(Далі буде).

ПРАВО ВІДХОДУ

В статті „Ухили Націоналізму" я торкнувся питання так званого „права відходу" від нації. Я вказав на його недопускальність для націоналізму. Я вказав, що з вірою у велику будучність нашої нації мусить єднатися не менш велика витревалість, не менш велика релігія обовязку, що в-ній кожний націоналіст мусить бути чатовим, що ні в якому разі й під ніяким претекстом не може кидати свого місця в лавах нації, а повинен з нею жити, і з нею разом зносити найгірші моменти найболючішого приниження.

Пишучи ті рядки, я мав на увазі лише одну форму „відходу", що про неї писав мій товариш в листі: — „Колиб Україна не мала даних зробитись великою нацією й здвигнути сильну державу, не є виключеним, що я відійшов би від неї та пішов би служити іншій державній ідеї..."

А ось життя ставить нас перед другою формою „відходу": товариш Іван Шиманський своєю власною рукою поклав свойому життю трагічний кінець. В одному листі, знайденому при ньому, лише він: — „Україно, моя батьківщино! Ніхто тебе не любить. Від нікого не повинна ти ждати допомоги, оперта на власні сили, сама можеш вийти з пропасти..."

Великою любовою до Батьківщини віє від цих рядків. Почувається за ними палке щире серце. Незнана нам досі трагедія зломила квітку молодого життя, вихопила з лав наших дорогу надійну силу, і мимоволі душу нашу виповнює глибокий жаль. Так, товариш Іван Шиманський не пішов на службу іншій державній ідеї, але всеж свавільно покинув визначене йому в лавах нашої нації місце, перекинув на плечі товаришів своїх частину того тягару, що мусів сам ще деякий час нести. Заплющив очі в передзоряній темряві, схилився від передранкового холоду, як Олесеві „Айстри" — а забув про свій обовязок чекати нашого сонця, щоби гідно його привитати.

Не хочемо посуджувати його вчинку як свідомого дезертирства; твердо віримо, що він поповнив його в моменті хвилевого занепаду душевних сил, коли воля й свідомість поступаються перед несподіваним вибухом темної розпуки, — але хочемо нагадати всім тим, що повнитимуть далі свій обовязок, що свідомий націоналіст **не має права ніколи й у ніяких обставинах** переривати свавільно своє життя.

Націоналісти права відходу не знають.

Є. Дометенко.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВРАЖІННЯ З ЖІНОЧОГО ВІЧА.

Мені довелося брати участь у вічу, скликанім у Ню Йорку заходами організації Доньки України, від. ОДВУ. Віче було організаційне.

Завважила я таке: Промови були добре оброблені й добре виголошені. І були річеві. Обговорено участь української жінки в боротьбі за державну незалежність, як теж подібну акцію американських, ірляндських, польських і інших жінок. Обговорено боротьбу жіноцтва за політичну рівноправність, як теж підкреслено ті успіхи, яких добилося жіноцтво в Америці. Далі обговорено ролю жінки, яку вона відограла у відродженню східних народів, особливо народу турецького.

На мою думку, такі саме віча треба влаштовувати і так річево обговорювати усі наші справи. З таких віч кождий виходить з підйомом духа, а українська жінка дістає віру у свої сили. Наша визвольна боротьба зискує на таких вічах нових прихильників і борців.

А. Касич,
Алентавн, Па.

БЕРІМ ПРИКЛАД З КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА.

Як буде оголошений протокол з 18 конвенції У. Н. Союза, нам загал буде мати нагоду переконатися, що на тій конвенції обговорено багато важних справ, які заважать на розвою нашої організації. Це візнати от хоч би по тім, що ми читали в „Свободі" в коротних звідомленнях про справу реформи, над якою там широко дебатовано.

Та цим разом хочу звернути увагу на те, як конвенція поставилася до наших московських ступайків. Думаю, що делегати, які наші представники, заманіфестували себе дуже гарно, коли одноголосно зажадали видалення бувшого головного радного Питляра з галі нарад. Отим вони заявили, що уважають його негідним бути на нарадах, на яких говориться про добро української народньої установи, про добро українського робітника і про добро України. Конвенція осудила тим шкідливу і нечесну роботу наших большевиків, котрі розбивають наші організації й намагаються затруїти український народній організм московською отруєю.

Конвенція, як наша найвища установа, своє зробила. Вона солідарно поперла те становище, яке займав Головний Уряд У. Н. Союза супроти Питляра, як большевицького агента, котрий використовував уряд головного урядника на те, щоби У. Н. Союз розбивати.

А щож скажемо на це ми, члени У. Н. Союза, котрі далі терпимо по своїх відділах розкладову большевицьку роботу? А яка вона, то я і члени мого 298 відділу добре знаємо. До нашого відділу не можна було від довшого часу нікого втягнути, бо наші свідомі Українці не хотіли вступати до організації, в якій вибирають до урядів большевиків. Ми самі добре знаємо, до чого здібні большевики, коли вони загарбають владу от хоч би у відділі й коли відділова каса опиниться у їх руках і відділова печатка. Всі ті Союзовці, що мають большевиків у своїх відділах, добре знають, що це за морока мати таких членів і урядників.

Ми, у своїм відділі, вже зробили порядок. Маємо свій новий, дійсно Союзовий уряд. І думаємо, що й по інших відділах Союзовці не дадуть тепер змоги большевикам вносити заколот у наші ряди і спиновати зріст нашої славної організації. Конвенція дала нам добрий приклад, як не ялося терпіти большевицького нахабства. Тепер черга на членів.

Василь Морозович,
Бронкс, Н. Й.

TIME TO SING.

When every dawn is dreary,
When days no promise bring,
When every hope is blasted,
Why, thats the time to sing!

The clouds that hide the sunlight
Oft give refreshing rain;
Let fate send what she wills us,
Our loss may prove our gain.

Let nothing then dismay you,
But to some anchor cling.
When Winter calls the loudest,
Set out to meet the Spring.

Rosalie N. Hatala.

Антін Горахівський.

ГИМН ЗА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ.

(Уложений на голос американського національного гимну "Star Spangled Banner").

Боже, Україну під покров Твій возьми,
Довголітне ярмо і кайдани з нас здійми,
Прожени з Вітчини ворогів дику брань,
На неволю, тюрму, кров і сльози наші глянь.
Дай нам силу, волю, державний устрій,
З нами будь, як підем у визволення бій,
Самостійність, власть і свободу зішли нам із небеси,
Україну, Рідний Край, благослови, воскреси!

В одну цілість злучи розчвертований край,
Сили наші скріпи, волю, мир і єдність дай,
Сильну життям, вільну Україну збудуй,
Рабства муки знеси, ворожу владу зруйнуй.
Неволі не можем вже довше знести,
Поможи, щоб могли ми до цілі дійти,
Прапор слави, мира і волі над краєм нашим взнеси,
Україну, Рідний Край, благослови й воскреси!

Тих, що за Рідний Край полягли у бою,
Помяни, в рай прийми, під могучу власть Твою,
Хай у мирі спічнуть боєві орли,
Що в нерівній борні волю кровю скропили,
Розбий зайшлі орди, що кров нашу пють,
Костям борців в гробах спочити не дають,
Память впавших за Край і Народ збережи в вічні часи,
Україну, Рідний Край, благослови й воскреси.

ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Коковського, (13 осіб)	30 ц.
СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна", переобблена для сцени Олексою Скалозубом, (15 осіб)	40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів Гетьмана Мазепи (8 осіб)	35 ц.
ДАНИЛО ЧАРІВНИК, або Вратоване Супружа, комедія на 4 дії зі співами (5 осіб)	25 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, трагекомедія на 4 дії зі співами (6 осіб)	25 ц.
ДВА ДОМИКИ И ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького (8 осіб)	15 ц.
МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко (10 осіб)	35 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії, В. Павлусевич, 5 женщин і 2 мужчин	35 ц.
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, Й. Ярославич, 6. жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях)	30 ц.
ЗЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка	25 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка. (Осіб 5)	15 ц.
КОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, нап. А. Данко. (Осіб 16)	35 ц.
ПАВУКИ, комедія на три дії, нап. Ярославенко. (Осіб 11)	35 ц.
СТРАЧЕНЕ ЖИТТЯ, песа із селянського життя, на три дії, 4 осіб	15 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях (7 осіб)	25 ц.

Замовлення слати до:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА

до односельчан зі села Плебанівка, повіт Теребовля.

Звертаємося до наших земляків за морем, а особливо до наших чесних краянів, і просимо допомогти нам збудувати нашу твердиню у нашім селі, а це є дім читальні „Просвіта". Тепер матеріял, як цегла, камінь, дерево й бляха, дешеві, але і на те нема способу. Дещо зібрано, а щодо решти змушені ми просити Вас ласкавої допомоги. Датки просимо слати на руки голови читальні.

За читальню „Просвіти":
А. Стахів, В. Стахів, П. Качурівський, Й. Дацко, П. Коньський, Л. Козак, І. Кобильняк.

ВІДОЗВА

до громадян міста Ходорова і Ходорівщини.

До громадянина С. Саляка в Ню Йорку надіслали українські установи міста Ходорова письмо, в якім звертаються до українського громадянства в Америці, а зокрема до тих, що походять з Ходорівщини, з просьбою допомоги на будову Українського Народнього Дому.

Отого Народнього Дому доконче треба, бо інакше влада замкне семиклясову рідну школу з рідною мовою навчання, бо не буде відповідного для науки приміщення.

Оту будову започатковано трудами покійного радника О. Саляка. З Америки одержано як збірку гром. С. Саляка, переслану прямо й через Обєднання $66 і $22. А будова Народнього Дому коштуватиме коло $7,000. Щоби дім був готовий настільки, щоби там могли вчитися наші діти, то треба $4,500. З того половину вже зібрано в краю.

Ціла будова матиме 300 метрів квадр. забудовання, а один метер кв. буде коштувати коло $25. Жертводавці одного й більше метрів квадратових будуть іменовані почесними членами „Рідної Школи" і їх імена як членів фундаторів будуть уміщені на памятній плиті в будучій школі.

„Не звертаємося до Вас за милостинею, — читаємо в тім письмі з краю — а тільки за жертвою для народу, яку кожній по змозі повинен зложити на жертвеннику будучности українсвкої нації, а виховане в тій школі покоління певно зуміє це віддати на той самий жертвенник".

Жертви просимо слати до краю або до „Обєднання" на таку адресу:

Obyednanye,
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

FIGHT RECOGNITION.

American-Ukrainian Societies Hit Soviet Russia in Resolution.

Societies of American-Ukrainians, whose memberships number more than 16,000, today put their signatures to a resolution opposing American recognition of soviet Russia.

They also went on record as favoring the Dies bill, which provides for the deportation of foreign Communists. The resolution, which bears the signature of O. E. Malisky, president, and Stephen Paliwoda, secretary, of the societies, will be sent to Washington.

(Cleveland News, June 2, 1933).

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЮТІКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 11 червня, в годині 1-ій пополудни, в церковній гали, 209 — 1-ша ул. Взивається всіх довгуючих вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Т. Ремізовський, пр.; Мартин Романів, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

„UKRAINE."

I am Ukraine yet like all,
But have so little to answer my call.
I have no freedom but still in power
To bring to you a happy hour.

My life is filled with aches and sorrow,
Still bring you joy for your tomorrow,
For I have heroes like the others,
Who gave their life and left their mothers.

Beneath the earth my sons they lay,
Who fought for freedom a fighting way;
Yet many a stream of blood has flown,
They wanted Ukraine for their own.

My love is like a burning heart,
For from loved ones never to part.
I may be far beyond the sea,
My music and dancing is a lasting memory.

It's great to be happy but I have one plea:
I ask my sons to get me free,
For then a flame will burn in my eyes,
As then we will live in a paradise.

When the sun shines high and the moon lights low,
Be like my passed away sons of long ago.
Great are the heroes who live and die,
Not like those who laugh and cry.

Each fighting soul and bird that sings,
One sword that fights still freedom brings.
A laughing voice in yonder hills,
A worshipped love and changing thrills.

Each day I climb the path of fame
To bring to lights my forgotten name,
And make my plea: bring a helping soul
To get me to my wishing goal.

Peter Sandusky.

Сусід: А чому ви не маєте в городі страхопуда проти горобців?

Сусідка: Навіщо? Я й так усе дома.

УКРАЇНІКА В ЧЕСЬКІЙ ПРЕСІ

Від I. X. до 7. X. 1932 р.

(2)

4. X. „Моравскі Вечернік" (Оголомуц) інформує про ухвалу 12 товариств українського напрямку на Підкарпаттю післати президентови республики, університетському (??) голові та іншим міністрам протест проти чинности Комітету для захорони російської мови на Підкарпаттю і прохання до влади, щоб постаралася про респектовання своїх рішень на Підкарпаттю.

4. X. „Народні Політіка" (Прага) інформує про те, що губернатор Підкарпаття зробив уже кроки в тім напрямі, щоб припинилася диктатура, яка веде до українізації, і післав меморандум президентови та голові міністрів.

4. X. „Гавірж" (Моравська Острава) в статті „Іспити на воєнну різню" займається теперішнім безробіттям і крізою та стверджує, що в підготові до війни нема безробіття і наводить приклади, як в ріжних державах відбуваються маневри. При тім згадує й про Польщу, яка переводила маневри на Волині — східній брамі походу на Радянську Україну.

5. X. „Лідове Новіни" (Брно) в замітці „Два пекучі питання в Польщі" інформують про справу зміни устави та про українське питання. Стверджують, що це питання є дуже важне і пекуче, а далі пишуть, що польська журналістика, яка вперто вживає терміну Русини замісць Українці, твердить, що на сході на Волині Українці мають всі можливости розвою і в тім вбачає небезпеку для польської держави. Не може також помиритися з тим, що висліди пацифікації в 1930 році були негативні. Накінець подано інформацію про зліквідовання Сельробу.

5. X. „Прагер Прессе" (Прага) уміщує замітку про анкету т-ва польських письменників про те, хто які чужі мови знає з членів т-ва. Українську мову знають лише два з 193 письменників.

5. X. „Руде Право" (Прага) взиває пролетаріят до протесту проти шовінізму чеської буржуазії та утискування німецьких, словенських, мадярських та українських меншостей.

5. X. „Лідове Лісти" (Прага) в статті „Руско-земля без хліба" згадують про те, що і на Україні цього року спізнилися з сівбою і що засіяно 3 міліони гектарів менше ніж торік.

6. X. „Венков" (Прага) подібна стаття з тоюж заміткою про катастрофальне положення на Україні.

6. X. „Лідови Денік" (Прага) та сама стаття зі згадкою про Україну.

6. X. „Народні Освобозені" (Прага) в цім числі уміщує XI. частину статті д-ра Яна Славіка „З цьогорічньої подорожі по СССР", в якій він описує свої враження з тої подорожі. Переїжджав якраз Україною і дуже його вразили великі лани незасіяні, але зорані тракторами. Таксамо неприємно вразили його лани буряків, що цілковито були запущені. Займається цим питанням докладніше і наводить навіть виписку з „Комуніста", що стверджує також загрожуюче положення некультивованих буряків.

6. X. „Народні Лісти" (Прага) приносять у цілости меморандум посла д-ра А. Гайна до д-ра Івана Дерера, міністра шкільництва і народньої освіти в справі протируської діяльности в руськім шкільництві, яка має 7 точок. Назагал обвинувачує міністра, що він нищить уставу, віднародові руський нарід, веде передовсім політику своєї партії стражу перед усім російським і т. п.

6. X. „Лідове Новіни" (Брно) подають коротко зміст протесту 12 українських товариств на Підкарпаттю до президента і президії міністерської ради, в якім жалуються на те, що русофільські т-ва хотять перешкодити рішенню міністра в справі заведення в школах лише книжок, писаних народньою мовою Русинів, і жалуються на губернатора Підкарпаття, Бескида, що він несправедливо став проти народньої мови і уважають за неможливе, щоб він далі зістав на своїм місці. Цілу заміту закінчено: „Звертає на себе увагу те, що Українці, яких Великороси постійно обвинувачують в ірреденті, цілком тепер підпирають чсл. владу, її закони й ухвали".

6. X. „Право Ліду" (Прага) в статті, надісланій з Ужгороду, — „Подкарпатська мова і соціальні демократи" стає на сторону Українців, стверджує, що всі Українці, чи то з Буковини, чи то з Галичини, чи з Закарпаття, всі належать до одної родини, яку раніш називали Малороси, і яка також має свою мову, що ріжниться від російської. Далі стверджує, що цілком неможливо, щоб підкарпатські Русини були зайдами з Росії, бо сторона та є бідна. Нарешті приводить як доказ висновок проф. Мейо (Француза), який докоряє чсл. урядови статистичному, що всіх Карпаторусів називає „Руссами" і не означає ближче, до котрої славянської відноги він належить. Твердить, що треба точно сказати, що то є Малороси, чи інакше Українці. Потім стверджує, що цей народній бій на Підкарпаттю є одним з походів українського руху на всіх українських землях, що чим далі, то все більше росте.

6. X. „Народні Лісти" (Прага) інформують про те, що внедовзі має вийти „Історія тексту хрещення св. Володимира", що її написав проф. Г. Омельченко.

(Укр. Бюро в Женеві).

Від 13. до 20. IV. 1933.

13. IV. „Легіє" (Прага) містить згадку про бій чеських легій під Бахмачем на Україні.

14. IV. „Североческі Денік" (Ліберець) містить статтю з закликом до всіх славянських держав, щоб злучились до спільної оборони проти намірів Німеччини й Італії. Автор тішиться, що нарешті Польща зрозуміла небезпеку, яка стоїть перед нею в формі намагання Німеччини заняти Україну через Польщу, і приступила до співпраці з малою антантою.

14. IV. „Лідове Новіни" (Брно) в статті про новий процес в СССР з англійськими інжинірами автор на самім кінці каже, що останніми днями почали розходитись у Лондоні чутки про те, що „білі" Москалі почали вербувати охочих для нової акції для відірвання України від СССР. Але, мовляв, білі відмовились від цього і навіть остерігали від таких авантуристичних плянів, нібито під впливом Керенського.

14. IV. „Горацке Лісти" (Нове Место над Метуї) пишуть про „руске великоноце", себто російський Великдень. Автор увесь час ставить Росіянина й Українця разом. Розписується про те, що це є найбільше завзято у православних Росіян і Українців, згадує про деякі великодні звички. Нарешті згадує про месіонізм і каже, що русский і український нарід завжди були до нього прихильні. Славянофіли оснували думку про „третій Рим". Руський Іван взяв на себе тяжку ролю і тепер видно, що не може вдержатися на ногах. Автор стверджує, що дорога є тяжка і не знати, чи той Іван дійде до мети, чи буде кричати: „Боже, чому ти мене лишив"!

14. IV. „Лідове Лісти" (Прага) наводять у широкій статті деякі приклади з праць відомого вченого д-ра Лотце, що займається питаннями population на підставі яких твердить, що Німці вимирають. Між іншим містять такі дані: Англьосакси: на 1000 душ населення припадає 15 до 18 новонароджених; 18 до 22 у Франції, Бельгії, Шотляндії та Ірляндії; 22 до 28 припадає на ЧСР, Угорщину, Італію, Голяндію; Понад 28 припадає на Еспанію, Португалію, Югославію, Грецію, Румунію, Болгарію, Туреччину, Польщу, Україну і Росію.

14. IV. „Дєльніцкі Денік" (Мор. Острава) стверджує, що Гітлер готується до збройної війни. Наводить приклади, скільки людей у Німеччині вправляють по військовому. Наводячи приклад Розенберга, що подав плян на відірвання України від СССР, стверджує, що Гітлер при помочі европейських капіталістів хоче зачати кампанію проти СССР.

14. IV. „Народні Република" (Прага) повідомляє про присуд з процесу проти саботажистів у сільським господарстві, які працювали головно на Україні та Кавказі. На смерть було засуджено 35 осіб.

15. IV „Народні Політіка" (Прага) пише, що в СССР, а особливо на Україні, сільський саботаж продовжується. 15% здібних селян не хотіли взяти участи в сівбі. В кількох районах на Україні робітничі бригади з міст знайшли в схованках тисячу кірців насіння. Місцеві уряди жаліються, що не мають потрібної скількости насіння, але після офіційних даних в тих районах мусить бути 90% потрібної скількости зерна. На Білорусі знов почали селяни нищити коні. Тракторів було справлено 68%, але більшість знов вернулась до робітень. Нові трактори розбирають, щоб можна було поправити старі. Крім того нові частини для поправки тракторів по колхозах розкрадають.

15. IV. „Пражске Новіни" (Прага) повідомляють про смерть М. Садовського.

16. IV. „Народні Політіка" (Прага) Республиканcько-Український Клюб у Празі містить оголошення про виклад проф. Гольдельмана на тему: „Національний та соціяльний розподіл населення на Україні".

(Далі буде).

ЧОЛОВІК І ЖІНКА.

(З казок африканських мурінів).

Як Бог створив світ, хотів випробувати серце чоловіка й жінки. Закликав до себе на бік чоловіка, дав йому ніж і сказав:

— Чуєш! Нині в ночі, як твоя жінка засне твердим сном, візьми цей ніж і пробий ним її серце.

Чоловік узяв ніж.

Потім Бог закликав до себе жінку та сказав їй:

— Чуєш! Нині в ночі, як твій чоловік засне твердим сном, візьми той ніж і пробий ним його серце.

Того дня чоловік ходив сумний та роздумував. „Убити свою жінку й сестру? Годі. Не зроблю того". Кинув ніж у ріку та подумав собі, що скаже Богови, що загубив десь ніж.

А жінка взяла ніж і тієї ночі, як чоловік заснув твердим сном, підкралася до його ліжка, готова вбити його. Тут нараз зявився Бог і каже: „Погане сотворіння. За те, що твоє серце таке лихе, ніколи не маєш мати заліза в твоїх руках. Твоє місце буде на полі та біля ватри. — А ти сказав Бог до чоловіка — тому, що ти добрий, будеш володарем і будеш носити зброю".

— Чи є щось страшнішого від годинника-будильника, який дзвонить у невідповідний час?

— Є: будильник, який дзвонить у відповідний час.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КУРТІС БЕЙ, МД. Сестр. Неп. Зач. Діви Марії, від. 290, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що місячні мітінґи будуть відбудетися в червні, липні і серпні в другу суботу, в годині 7-мій вечір, в гали церковній, 1506 Чорч ул. роситься всіх членкиць приходити на означений час, а членкиць, котрі хочуть переписатися до нового роду обезпечення, або затягнути позичку, то проситься принести свою стару грамоту на мітінґ. Можливо, що делеґатка дасть ширші інформації з конвенції У. Н. Союза. — Барбара Шандровська, предс.; Марія Валеґа, кас.; Анна Хімяк, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 82, дає до відома своїм членам, що піврічні збори відбудуться 11-го червня, в годині 1-ій пополудни, в парохіяльній гали. Проситься всіх членів явитися на ті збори, бо є важні справи. Буде запрошений п. Малієвич, котрий розкаже членам про нову реформу. Буде також справа злуки з іншими відділами. — Теодор Шиляк, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА. Відділ 74 подає до відома всім членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 червня, в церковній гали на Роз Евені. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження та не зволікати з місяця на місяць, а полагодити як слід. Хто з членів хотів би виміняти стару грамоту на нову, то проситься принести стару грамоту на мітінґ. — Гр. Василюк, предс.; Йосиф Куц, кас.; Андрій Ліско, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 червня, точно в 2-гій годині пополудни, в Набожинського. Всі члени мають бути присутні на зборах і свої членські вкладки заплатити. Довгуючі члени, коли не прибудуть на збори і не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. — Василь Возьний, предс.; Дм. Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11 червня, вгодині 1-ій пополудни. Проситься проситься прибути на мітінґ і вирівнати свої вкладки. Делеґат здасть звіт з 18 конвенції. — Тимко Калмук.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 10 червня, в год. 7.30 ввечір, в домі Укр. Громади на 23-тій і Брави ул. Інтересовані нехай приймуть до відома, що більше ніякиx повідомлень не буде, а довгуючі будуть суспендовані. Кождий член має памятати за себе, а не одні собі байдужі, а другі мають клопотатися своїм і чужим. — Гр. Григорчук, предс.; Н. Зубик, кас.; М. Туркот, секр.

ОБОРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 11 червня, в годині 2-ій пополудни, у власнім домі. Повинністю є кождого члена прибути на ті збори в означений час, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі виміняли старі грамоти на нові, нехай прийдуть і заберуть собі їх. Котрі ще не виміняли, а бажають виміняти, нехай принесуть старі грамоти з собою на збори. Довгуючих проситься вирівнати свій довг, бо каса за нікого більше не платить. Член, неявившийся на ті збори, підлягає карі після статута. — Іван Король, кошовий; Гр. Мулик, секр.

ФРАНКФОРД, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11 червня, в годині 3-тій пополудни, в домі Громади, 2171 Вейклайн ул. Уряд просить всіх членів прибути на цей мітінґ в означений час, бо є багато важних справ до полагодження. Взивається довгуючих членів вирівнати свої вкладки. Члени, котрі подались о позичку, мають прийти і підписати контракт та взяти позичку. — М. Шанайда, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, буде мати місячні збори 11 червня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Оклей і Райс ул. Проситься всіх членів прийти на ці збори. Члени, котрі хотять виміняти грамоти, нехай принесуть свої старі грамоти. Члени, котрі потребують позички, най прийдуть і випишуть аплікацію на позичку. Члени, котрі довгують, нехай прийдуть і заплатять, або випросять продовження чекати. Хто занедбає це зробити, буде суспендований. На зборах буде звіт делеґатів з конвенції — багато нового і кождий член повинен все знати. — Іван Карпа, предс.; Т. Шпікула, фін. секр.; Д. Кузьма, кас.; Т. Кривоняз, рек. секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. св. Тройці, від. 320, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11 червня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься кождого члена явитись на означений час, бо є важна справа до полагодження, також буде звіт делеґата з 18 конвенції У. Н. Союза. — Г. Іванович, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 10 червня, в гали Укр. Дому, 101 Гренд ул. в 8-мій годині ввечір. Проситься членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження, як також справоздання делеґата з конвенції. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, інакше тратять бенефіт вразі слабости. Не явившийся член підлягає карі після статута, котра не буде дарована. — Іван Малик, предс.; Петро Малицький, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 червня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком є кождого члена бути на зборах, бо є важні справи до обговорення, як справа платні членської вкладки членів, котрі не можуть довше платити. Члени, що хочуть добровільно переписатися на новий рід обезпечення, зволять принести свої старі грамоти на збори. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг за себе і за діти, щоб можна замкнути піврічні рахунки, в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Кухта, предс.; Йосиф Биц, кас.; Ів. Сопадр, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться 11 червня, в годині 2-гій пополудни у звичайнім льокали. Кождий член має прийти на цей мітінґ, бо є важні справи. Довгуючі позамісцеві члени мають прибути та забрати собі нові грамоти, а в потребі підписати аплікацію о позичку. — Д. Медецький, предс.; С. Гавриляк, кас.; М. Корнова, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Укр. Нар. Союза, від. 292, подає до відома всім членам і членкицям, що місячні збори відбудуться 11 червня, в годині 12.30 вполудне, в парохіяльній гали при Кліперт і Едворд ул. Повинністю є кождого члена і членкиці явитись на збори, бо є важні справи до полагодження, як рівнож і делеґати здадуть справоздання з конвенції У. Н. Союза. Довгуючі члени повинні старатись о виміну грамот і о позичку, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Н. Романів, предс.; Т. Медвідь, кас.; П. Ващук, прот. секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 червня, в годині 2-гій пополудни, в Укр. Гор. Клюбі, 618 В. Лаканана Еве. Проситься всіх членів прибути на ті збори, бо делеґат здасть звіт з конвенції і є інші справи до полагодження. — Р. Рубльовський, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 11 червня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 847 Н. Френклин ул. Взивається всіх членів прибути точно на означений час. Пригадується тим членам, котрі бажають перейти на нову реформу, щоби принесли з собою старі грамоти. — С. Гвіздь, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 11 червня. Буде піврічне справоздання з діловодства і справоздання делеґата з конвенції У. Н. С. Проситься всіх членів явитись, а довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости. — Василь Стриковський, Антін Гарасим, Микола Ю. Сеник.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, подає до ідома, що піврічні збори відбудуться в суботу, 10 червня, в годині 7.30 ввечір, в гали де звичайно. Проситься членів прибути на іц збори, бо буде звіт урядників і контролі. Секретар прочитає звіт головної управи Організації на 18-ту конвенцію, та інші справи. Довгуючих членів упоминається, щоби сплачували свої залеглости, а коли не маєте чим заплатити вкладки, то хоч прийдіть на мітінґ і станьте в обороні самих себе, а коли не думаєте бути дальше членом, то не приводіть Тов. на шкоду. Прошу взяти під увагу, що на будуче секретар не буде ходити по хатах збирати вкладки, а кождий довгуючий член, коли не прийде на збори, буде суспендований. — Федуняк, гол.; Н. Зворун, кас.; В. Моссора, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, повідомляє членів, що місячний мітінґ, котрий мав відбутись 4-го червня, відбудеться в суботу, 10 червня, в годині 6-тій ввечір, в гали церковцій. Проситься членів і членкиць прибути на цей мітінґ, бо мусимо обговорити справу нових родів обезпечення і тако ждeлеґат на 18-ту конвенцію, п. Й. Гінда, здасть решта справоздань. — Й. Гінда, предс.; М. Вадяк, кас.; І. Лукашкевич, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 10 червня, в годині 8-мій ввечір, в гали церковній, 179 Корт ул. Проситься членів прибути на означений час і вирівнати свої місячні вкладки. Маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання делеґата з конвенції. — М. Боднар, предс.; П. Псуй, кас.; А. Мудровський, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 10 червня, в год. 8-мій ввечір, Обовязком є кождого члена явитися на мітінґ. Суспендовані члени повинні явитись на тім мітінгу і вирівнати свої кладки, бо інакше стратять свою резерву. Кождий член повинен дбати про себе, бо неможливо ходити оп хатах і колектувати вкладки. — Я. Лещак, предс.; М. Маркович, кас.; Петро Остапчук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11 червня, в годині 12.30 пополудни, під ч. 717 Норт Френклин ул. Просимо всіх членів прибути, бо делеґат дасть справоздання з конвенції, як також будуть інші важні справи до полагодження. — І. Чопик, предс.; В. Василюк, кас.; С. Й. Крутий, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів і членкиць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 11 червня, зараз по Сл. Божій, в У. Н. Домі, при 4-тій і Ворд ул. Проситься членів і членкиць прибути численно на означений час, бо є досить важні справи до вирішення. Довгуючі нехай стараються заплатити свої місячні конечно, а ні, то виміняйте свої старі грамоти на нові та користайте з реформи, яку дає вам нова система в У. Н. Союзі. — Лука Благітка, предс.; Григорій Забитко, кас.; Григорій Стеців, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. Тов. Галицька Січ, від. 207, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 11 черня, в церковній гали, зараз п оСл. Божій. Кождий член повинен явитися на мітінґ. Напоминається довгуючих членів останній раз, що коли не заплатять своїх вкладок, будуть суспендовані. Буде справоздання уряду і збірка місячних вкладок. — Теодор Тимкович, предс.; Ів. Сторожук, кас.; Ол. Сельський, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. І. Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 11 червня, в годині 1.30 пополудни. Кождий член має бути на цих зборах, бо буде справоздання делеґата з конвенції У. Н. Союза. Є також інші справи до полагодження. Ті члени, що хотять змінити грамоти, нехай принесуть свої старі грамоти на мітінґ. Довгуючі члени нехай вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Микола Колодій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10 червня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Проситься членів явитись на означений час. Є важні справи до полагодання, а при тій нагоді послухаємо своїх делеґаті про конвенцію У. Н. Союза. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости, щоб не бути суспендованими. Не явившийся член буде караний після статута. — Ілія Гузар, гол.; Яків Вайнер, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря" від. 69. У. Н. Союза повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу дня 10 червня о год. 7.30 ввечір, в Укр. Нар. Домзі під ч. 217-219 Іст 6. вул. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ і вирівнати свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані ті члени, котрі не вирівнають свої хзалеглостей. Також ті члени, котрі ще не переміняли своїх грамот, звелять принести старі грамоти на мітінґ на котрім можуть перемінити на нові, не задля того, що безробіття, але також на будуче для більшого забезпечення і розвитку організації. Також буде справоздання з 18. гол. Конвенції. — Е. Парницький, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Буковина", від. 14, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10-го червня о год.8-мій вверіч, в Роб. Домі, 66-68 Іст, 4-та вул. Проситься кождого члена бути на цих зборах, бо справа дуже важина і тому кождий член має бути. Також хто має кандидатів на членів товариства Буковина і У. Н. Союза, проситься привести з собою, бо тепер будемо принимати членів без вступного. Тому обовязком є кождого члена подбати про нових членів і подвоїти наші ряди. — М. Т. Паламарюк, фін. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 371, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10 червня, в годині 8-мій ввечір, в гали церковній, 49-51 Бікон ул. Довгуючі мають вирівнати свої вкладки. Буде справоздання делеґата з конвенції У. Н. Союза. Ті, що бажають змінити свої грамоти, нехай принесуть свої старі грамоти на мітінґ і підпишуть аплікацію. — Петро Ковальчук, предс.; Олекса Шумський, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 317, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, 10 червня, в годині 7.30 ввечір, в гали церковній. Проситься всіх членів прибути і і вирівнати свої залеглости. На мітінгу буде справоздання за 6 місяців і справоздання делеґата. — Л. Залеський, предс.; І. Кіщак, кас.; М. Дидик, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Подається до відома членам Тов. ім. Івана Франка, від. 299, що місячні збори відбудуться в неділю, 11-го червня, в годині 5.30 ввечір. Обовязком є кождого члена явитись на ті збори і вирівнати свої залеглости. Буде справоздання з конвенції та інша важна справа до рішення, котра обходить кождого члена. — П. Сторожук, предс.; П. Судин, кас.; І. Сидорович, фін. секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє своїх членів і членкиць, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 11 червня, точно в годині 3.30 пополудни. Проситься всіх членів явитись, бо делеґат здасть справоздання з конвенції. Не явившийся член на цей мітінґ буде певно покараний $2. — Гр. Геба, секр.

КРАЇНА, В ЯКІЙ ГОСПОДАР МАЄ 14 ТИСЯЧ КОНЕЙ.

Данський поручник Гаслюнд Хрістенсен, який брав участь в останній Свен-Гединовій виправі, вибрався в країну Турґутів, щоби там зазнайомитися з життям і звичаями. Турґутів є нині всього 80,000 людей і досі ніодна держава не могла їх узяти під свою владу. Діляться вони на 13 родів, а кожний рід має свого начальника. Над тими начальниками стоїть останній монгольський хан, якому начальники мандрівного племени платять данину шкірами, сріблом, вівцями і т. д. Поміж Турґутами є до 7,000 лямів (духовників) які жиють по монастирях. Інші Турґути для відрізнення від „червоних" черців називаються „чорними людьми", а займаються плеканням коней. Багато трапляється, що поодинокий Турґут-господар має 14,000 коней, які в більшости бувають на-пів дикі. Дадуть ловитися лише так, що їх заманюють солею, яку вони дуже люблять.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

60.

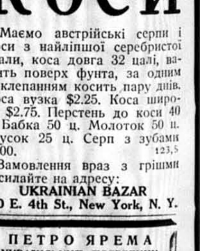

„Твої люди не вбють мене. Я до них прийду не як ворог, а як їх приятель. Вони зрозуміють, що ворог не ратував би тебе", говорив хлопцеви Тарзан. Але в дійсности він думав, що все може трапитися. Він знав, що примітивні люди не знають таких сентиментів, як цивілізовані люди. Тарзан знав, що він ризикує своєю головою, йдучи до дикунів, але він жив лише для пригод та ризика. Обан спинився й за виступу скелі показав, де знаходиться його племя.

Тарзан побачив мабуть з сотню мущин, а біля них жінки і діти. Це була найпримітивніша оселя племени, яку колинебудь бачив у свому життю Тарзан. Люди ці були значно примітивніші від африканських племен. Коли вони побачили, що з Обаном прийшов незнайомий велетан, то мужчини схопили за списи й збігліся докупи, а жінки й діти заховалися в печері. Дехто закричав: „Ми його, вбємо! Вбити ворога!" Всі мужчини грізно приступали до Тарзана.

„Де ватажок, мій тато?" — запитав хлопець. „Стійте! Він має рішати, а не ви всі!" Всі спинилися здивовані. „Хто хоче вбити мого приятеля, той спершу хай убє мене", говорило хлопя. Тут зявився ватажок Авен. Йому хлопець розповів свою пригоду й те, як його вратував від ведмедя отсей чужинець. „Він прийшов тепер до нас, щоб жити як наш приятель", закінчив свої пояснення хлопець. Усі були здивовані, а більшість не вірили словам хлопця, щоби чужинець ратував його.

„Добре, я зберу всіх на нараду й рішимо, що з ним робити. А покищо ми його візьмемо під охорону", заявив ватажок. Тут уперше промовив Тарзан: „Ні, я не піду під ніякий догляд. Або я буду вільний між вами, або піду собі геть", сказав він. Один з воїків сказав: „Та нас багато, а він один. Лишім його між нами". Хлопя заговорило: „Так, Улан правду каже! Хай буде між нами, а я та Улан будемо слідкувати за ним!" Тарзана розззброїли й лишили жити в своїй оселі.

— Ви назвали обманцем. Чи маєте ще щось сказати?

— Я мав би ще неодно сказати, та це було би для мене за дорого.